

Raport
privind realizarea obiectivelor mobilității academice,
realizate în universitatea din Siegen, Germania, 27.03. – 07.04.2017

Mobilitatea academică la Universitatea din Siegen a fost realizată în cadrul Strandului de mobilitate a proiectului "Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Pentru sporirea competitivității studenților și a posibilităților de angajare a lor", având următoarele obiective:

- familiarizarea cu baza conceptuală a procesului de predare și învățare PBL / modul de implementarea în cadrul universității.
- studierea procesului de management și coordonare a programelor/disciplinelor de studii (cum se calculează și se monitorizează volumul de muncă a personalului, modul în care se calculează norma pentru alocarea de ore pentru diferite tipuri de activități: predare, supraveghere, evaluare, etc.).
- clarificarea modalităților prin care Universitatea Siegen interacționează cu diferite părți interesate.

În cadrul mobilității academice efectuate la Universitatea din Siegen, în conformitate cu obiectivele propuse, au fost realizate un șir de activități, inclusiv:

- Discuții cu șeful Departamentului Didactica pentru educația vocațional-tehnică, prof. Ralph Dreher, și prof. Gesine Haseloff, cu referire la
 - Structura sistemului de învățământ superior german.
 - Procedura de angajare a cadrelor academice.
 - Curriculumul proiectului de instruire din cadrul programelor de studii nivel licență și master.
 - Procesul de elaborare a unui proiect de instruire în PBL
 - Repartizarea/calcularea orelor în cadrul unei discipline de studii (ex. pentru etapele de realizare a proiectului
 - Repartizarea orelor pentru etapele de realizare a proiectului (PBL) în dependență de nivelul de pregătire a studenților.
 - Etapele de implementare a proiectului PBL.
 - Modalitățile de evaluare a competențelor studenților în PBL.
- Întâlnirea cu Directorul Oficiului Relații Internaționale, Christine Müller. Familiarizarea cu modul de realizare a mobilităților academice în cadrul Universității din Siegen.
- Participarea la un modul de training pentru cadrele academice universitare, realizate de către expertul Alexandra Bergedick, organizat de Centrul de competente al Universității din Siegen. Informarea cu privire la sistemul de formare a cadrelor academice pentru învățământul superior din Germania.

- Familiarizarea cu procesul de asigurarea a calității aplicat în cadrul Facultății IV – Știință și Tehnologie a Universității din Siegen (discuții cu responsabilul de AC al facultății dna Anke Fröhlich).
- Informarea cu privire la incluziunea și participarea în procesele de predare și cercetare în cadrul Universității din Siegen a persoanelor cu dizabilități. Prezentarea realizată de M.A. Eva Konieczny, colaborator la Centrul de planificare și evaluare a serviciilor sociale

Urmare a activităților menționate putem menționa următoarele:

Implementarea metodelor inovative de predare-învățare, inclusiv PBL

În sistemul de învățământ german universitățile dețin o autonomie foarte mare, iar cadrele academice (profesorii) se bucură de libertate în ceea ce privește conținutul și modul de predare a cursurilor, precum și în activitatea de cercetare. În Germania titlul de profesor este acordat pe viață, în baza unor cerințe rigide și a unei experiențe solide de activitate de cercetare. Angajarea profesorilor la universitățile germane se efectuează prin concurs în baza meritelor și performanței științifice (rezultate științifice/publicații recunoscute la nivel internațional, granturi și proiecte științifice câștigate). În această ordine de idei este imposibilă introducerea printr-o decizie luată fie la nivel de țară/land, fie la nivel de instituție, a unor cerințe / condiții / metode ce ar restricționa libertatea profesorului de ași realiza cursurile/cercetările.

Deaceia decizia de a aplica metode inovative / active de predare-învățarea, inclusiv PBL, îi aparține în exclusivitate profesorului. Administrația universității poate doar propune și încuraja implementarea acestora. Tot odată trebuie de menționat gradul înalt de responsabilitate a profesorului pentru activitatea sa, fapt ce asigură o bună calitate a studiilor oferite de universitățile germane fie prin metode clasice, fie prin aplicarea (tot mai frecventă) a metodelor inovative active.

Asigurarea calității procesului de predare

În cadrul Universității Siegen sistemul de management al calității al procesului de predare-învățare este structurat pe filiale.

Toate procesele MC sunt susținute operațional de Centrul de calitate Siegen (QZS). În cadrul facultăților și în Centrul pentru formare a profesorilor și de cercetare în educație (ZLB) sunt desemnați coordonatori de calitate, care în cooperare cu Centrul de calitate Siegen pun în aplicare recomandările *grupului de control asupra predării* și ale *Comitetului director pentru calitate*.

Pentru a sprijini fluxul de informații în și din structurile menționate este esențială o strânsă coordonare cu decanatul. În cadrul facultăților coordonatorii de calitate mediază între studenți și profesori diverse deficiențe ce apar în procesul de predare-învățare. Deasemenea ei asigură evaluarea cursurilor predate la facultate prin organizarea chestionării (pe support hârtie) a studenților. Însă, deoarece repartizarea chestionarelor este realizată la decizia profesorilor, cursurile cărora sunt evaluate, sunt cazuri când evaluare nu are loc. În asemenea cazuri coordonatorul apelează la decan/prodecan în calitate de mediator pentru a soluționa în mod amiabil situația (profesorul în universitățile germane dispune de mari libertăți și nu poate fi impus/obligat).

Formarea (continuă) a cadrelor academice pentru universități

Aceeași situație există și cu referire la formarea cadrelor didactice/academice pentru universități. Pe parcursul studiilor de licență, master și doctorat studenții nu au module psiho-pedagogice și didactice. După susținerea doctoratului, persoana angajată la universitate poate ține cursuri fără a face suplimentar modulul psiho-pedagogic. În prezent training-urile / formările pedagogice pentru cadrele universitare nu sunt obligatorii, dar sunt tot mai mult promovate și susținute de administrațiile universităților. Inclusiv, la angajarea cadrelor academice tinere se sugerează, iar în unele cazuri se condiționează, participarea la training-ul de formare a competențelor didactice.

Societatea pentru Didactică în ÎS German (DGHD) este structura responsabilă la nivel de țară de formarea competențelor didactice pentru cadrele universitare. Structuri similare - centre de competențe didactice pentru cadrele universitare există și în fiecare universitate, iar la nivel de land funcționează rețeaua centrelor de competențe ale universităților din landul respectiv. Structurile menționate, la nivelul respectiv, organizează workshop-uri /seminare/ training-uri ce țin atât de abordările generale ale didacticii, cât și cu referire la domeniul de specific de formare. Fiecare centru de competențe este acreditat, iar experții în didactica universitară sunt evaluați, iar în unele cazuri certificati.

În ceea ce privește planurile programelor de studii, la nivel de țară există un cadru pentru manualul programului de studii, care include fișele disciplinelor/modulelor ce conțin informația despre numărul de ore (contact direct și studiu individual) și credite transferabile (ECTS) alocate, semestrul în care se ține disciplina și durata acesteia, activitățile de studiu. Deasemenea sunt descrise rezultatele procesului de învățare / competențele, conținutul succinct al cursului.(temele), formele utilizate de predare și evaluare, prerechizitele pentru alocarea de ECTS, responsabilul de modul/disciplină și altă informație utilă.

La nivel de universitate / facultate / departament

Centrele de competențe didactice ale universităților oferă cursuri gratuite pentru staful lor academic. Cursurile sunt realizate fie de angajații centrelor, fie de experții din afară, pe care universitatea îi plătește. La finanțarea training-ului centrul oferă cadrelor academice certificate de participare la cursuri.

Nivel de program de studii / elaborarea unui proiect de instruire în învățare bazată pe problem

Implementarea metodei PBL la Universitatea din Siegen a fost analizată în cadrul Departamentului Didactica pentru Educația Vocațional-Tehnică. O atenție deosebită a fost acordată următoarelor două subiecte:

- Elaborarea unui proiect de instruire
- Evaluarea competențelor studenților.

Prof. Ralph Dreher, șeful departamentului și prof. Gesine Haseloff, au prezentat procesul de elaborare / creare a proiectelor de instruire, aplicat în cadrul departamentului. Procesul constă în

proiectarea clară, pe etape (7 steps) atât a activităților pe care trebuie să le realizeze profesorul, cât și a activităților ce urmează să fie efectuate de student.

Pentru fiecare etapă profesorul estimează numărul de ECTS, ulterior transferate în ore, pe care trebuie să le realizeze cadrul didactic, reeșind din complexitatea etapei și faptului că disciplina/modulul/proiectul este evaluat cu un număr X de ECTS. Astfel se calculează șarja profesorului.

Volimul de lucru a studentului în cadrul disciplinei/modulului/proiectului se calculează similar, reeșind din competențele pe care déjà le deține studentul.

La fel au fost descrise și procesul/etapele de realizarea a proiectului de către studenți. În mod deosebit s-a menționat faptul că toate problemele propuse pentru proiect trebuie să fie reale, formulate de către specialiștii practicieni din domeniu, ceea ce implică o colaborarea strânsă cu companiile din economia reală. Iar procesul de soluționare de către studenți a problemei propuse trebuie să includă un aspect de cercetare: analiza problemei, cercetarea informației relevante, prunerea de soluții alternative, o bună argumentare, etc.

Studenții lucrează în grup soluționând aceeași sarcină, dar sub aspect diferite (electronic, IT, mecanic, etc). Deasemenea, în cadrul aceluiași grup pot lucra studenți cu o pregătire inițială diferită (începător, avansat, expert), fiecare soluționând sarcina în corespundere cu nivelul său de pregătire. Proiectul prevede mult lucru practic, realizat individual de către student în laboratorul de specialitate. În cadrul lucrului în laborator studentul este ghidat de un asistent tehnic/tutore.

Evaluarea competențelor obținute de studenți se în 3 stadii (milestone seminars), coordonate cu etapele de realizare ale proiectului. La fiecare stadiu de evaluare studentul face o prezentare detaliată a lucrului realizat în cadrul etapei respective și primește un feedback de la profesor asupra rezultatului prezentat. Prezentarea este urmată de un test teoretic apreciat cu nota (cerința sistemului de învățământ). Dacă la una din stadii studentul primește notă negativă, atunci el repetă etapa respectivă de realizare a proiectului. Nota finală este dedusă de profesor în baza notelor de la cele 3 stadii de evaluare.

Interacțiunea cu diverse părți interesate / stakeholders.

Departamentul Didactica pentru Educația Vocațional-Tehnică are ca scop pregătirea profesorilor (în domeniu ingineriei) pentru colegii/universități vocațional-tehnice. Datorită specificului său el a dezvoltat și menține relații bune de colaborare atât cu companiile (inclusive mici) din economia reală a regiunii, cât și scolile/colegiile vocațional-tehnice, care pregătesc specialiști pentru companiile menționate. Fiind interesate în această colaborare companiile participă activ în formularea problemelor/sarcinilor (reale) pentru proiectele de instruire, destinate studenților Universității din Siegen. Deoarece proiectele realizate în cadrul departamentului Didactica pentru Educația Vocațional-Tehnică țin de proiectarea lecțiilor practice în baza sarcinilor propuse de companii, acestea sunt testate în cadrul colegiilor vocațional-tehnice. Astfel se asigură o colaborare constructivă și utilă tuturor părților implicate.

Susținerea persoanelor cu dizabilități

Universitățile germane promovează politica de incluziune și implicare în procesele de predare și cercetare a persoanelor cu dizabilități. Astfel, la Universitatea din Siegen activează *Centrul de planificare și evaluare a serviciilor sociale*, a cărei activitate include

- Tratarea *accesibilității* ca o problemă de asistență socială și de infrastructură;
- Susținerea persoanelor cu dizabilități și mediul lor de viață;
- Explorarea mediului de viață, a spațiului social și a barierelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în scopul ameliorării acestora;
- Explorarea spațiului social pentru a dezvolta o comunitate incluzivă.

Toate problemele menționate sunt tratate ca obiect pentru studiu/cercetare în cadrul unor programe (licență, master, doctorat), dar și pentru colaborare cu instituțiile relevante, sau voluntari din afara universității în scopul soluționării sau ameliorării acestora.

Concluzii:

Consider că informațiile/docs și experiența acumulată în cadrul mobilității realizate la Universitatea din Siegen sunt foarte utile și cu siguranță trebuie să fie aplicate și în procesul de elaborare a programului de formare continuă a cadrelor academice pentru universitățile din Moldova, dar și în implementarea învățământului axat pe probleme/proiecte. Acest lucru este posibil de realizat și în cadrul normativ existent, doar cu condiția identificării unor modalități de stimulare a cadrelor academice dispuse să aplice metodele active de predare-învățare.

Deasemenea un moment important pentru instituțiile de învățământ superior este dezvoltarea unui parteneriat active cu companiile din economia reală. Este necesară o insistență mai mare din partea universităților în implicarea stakeholder-ilor în procesul de pregătire profesională, prin consultarea în elaborarea planurilor de studii și curriculelor, invitarea pentru un “master class” în domeniul profesional, implicarea în diverse proiecte, inclusiv de cercetare.

Conf. univ. dr. Angela Niculiță
Prorector pentru Relații Internaționale

RAPORT
asupra stagiului de mobilitate în cadrul proiectului
„PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’
Competitiveness and Employability”, Universitatea Siegen, Germania
în perioada 27 martie 2017 – 07 aprilie 2017

În perioada 26 martie-8 aprilie a.c., am efectuat un stagiul de mobilitate la Universitatea Siegen din Germania, în cadrul proiectului *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability*, finanțat în cadrul programului European Erasmus +.

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- dobândirea de cunoștințe și abilități referitor la modul în care funcționează PBL într-un mediu universitar deschis din UE;
- colectarea de informații variate despre noi metode de predare;
- consolidarea competențelor de predare ajustate la PBL;
- cercetarea diferitor metode de predare în conformitate cu principiile PBL;
- clarificarea interacțiunii dintre universitățile europene cu parteneri/părți interesate;
- stabilirea relațiilor profesionale într-un mediu academic etc.

Activități realizate în cadrul mobilității:

- participare la sesiuni informative referitor la predarea bazată pe PBL;
- participarea la workshopul „Didactic Concepts and Best Practice in Academic Higher Education”;
- participarea la sesiuni de informare privind modalitatea de adaptare a curriculum-ului la necesitățile pieței muncii;
- participarea la atelier de lucru privind utilizarea unor metode interactive de predare;
- discuții cu responsabili de managementul calității din cadrul facultăților referitor la acreditarea programelor de studii;
- seminare informative cu reprezentanții Departamentului de Relații Internaționale referitor la utilizarea unor metode interactive de predare care vor atrage studenți internaționali în instituție;
- reflecții asupra activităților realizate;
- conceptualizarea modului de schimbare a paradigmei învățării în Universitatea de origine etc.

Pe parcursul acestei vizite am avut diverse întâlniri cu reprezentanți ai personalului academic și administrativ din cadrul Universității Siegen, care ne-au prezentat metodologii și metode de predare inovatoare – Problem Based Learning și cum este utilizată această metodologie de predare în cadrul sistemului de învățământ superior din Germania. Universitatea Siegen este o universitate care are în componență 4 facultăți, fiind o instituție de învățământ

modernă, cu un număr variat de programe de studii și cu o deschidere majoră pentru internaționalizare.

În acest sector universitatea are elaborată o strategie în scopul atragerii a cât mai mulți studenți din afara Germaniei. Programele de studii în limba engleză sînt oferite cu precădere la nivel de master și doctorat. Din numărul total de aproximativ 19000 de student, 11% sînt studenți internaționali.

La nivel instituțional se acordă o atenție sporită măsurilor ce țin de asigurarea calității. Universitatea din Siegen are elaborate o strategie în acest sens, care ne-a fost adusă la cunoștință de către responsabilul de asigurarea calității din cadrul facultății de științe naturale.

Structura internă la nivel de Universitate responsabilă de calitatea proceselor reprezintă un Comitet format dintr-un număr egal de reprezentanți din partea facultăților (de regulă sînt prodecanii responsabili de asigurarea calității) și prorectorul responsabil de asigurarea calității. Este supus evaluării atât procesul de predare, cât și cel de cercetare. La fel, sunt evaluate prin prisma indicatorilor de performanță prestabiliți toate procesele în instituție.

Un lucru extrem de important care face ca Universitatea Siegen să fie competitive este faptul că toate cadrele didactice sunt instruite suplimentar pentru a putea predă. Predarea bună este rezultatul unei interacțiuni complexe a variabilelor. Deși instruirea eficientă depinde adesea de precondițiile foarte individuale, sensibile la context, anumite aspecte sunt totuși vitale pentru consolidarea procesului de învățare. De aceste aspecte se ține cont în procesul de elaborare a curriculumului. Universitatea din Siegen este cointeressată în creșterea competenței personalului academic, aceasta fiind atât în folosul instituției, cât și în folosul studenților. Competențele sporite ale personalului academic oferă satisfacție cu locul de muncă și la fel, mărește șansa oportunităților de promovare în carieră. În Germania pentru a obține un post în învățămîntul superior nu este necesară instruirea pedagogică, însă pentru îmbunătățirea procesului didactic și implementarea unor metode de predare centrate pe student. Universitatea din Siegen susține creșterea competențelor cadrelor didactice prin crearea de oportunități de a beneficia de instruire în cadrul rețelei Hochschuldidaktik NRW. Ateliere de lucru tematice sunt completate de stagii profesionale în care cadrele didactice beneficiază de o instruire deplină. Astfel, Universitatea din Siegen oferă cadrelor didactice posibilitatea de a obține cunoștințe temeinice de predare și de a – și dezvolta competențele. După absolvirea acestor cursuri cadrul didactic beneficiază de un certificat, care constituie un criteriu suplimentar pentru promovare în carieră.

Mai mult ca atît, Universitatea Siegen pregătește nu doar specialiști într-un anumit domeniu: mecanică, arte, economie etc., ci instruieste cadre didactice care vor predă într-un anumit domeniu.

La nivel de proiectare curriculară abordarea este una foarte realistă și relaționată practicilor. Angajatorii formulează un șir de probleme cu care se confruntă pe parcursul activității lor. În acest sens, ei scot în evidență care sunt lacunele în pregătirea absolvenților, unde sunt acele puncte slabe, care trebuie înlăturate, care sunt abilitățile necesare pentru a asigura buna funcționare a unității? Șeful de departament universitar elaborează un set de discipline care vor

contribui la înlăturarea lacunelor depistate și vor fortifica potențialul absolvenților. În acest sens se întocmește un tabel în care se descriu nivelul cunoștințelor pe care trebuie să le posedă un absolvent într-un anumit domeniu la diferite materii. Se studiază spre exemplu câte cunoștințe în domeniul geografiei trebuie să posedă un viitor mecanic auto etc.

Metodologia de predare utilizată are la bază principiul învățării centrate pe student. În cadrul acestui proces studenții sunt antrenați în diverse activități, care promovează analiza, sinteză și evaluarea informațiilor obținute în clasă. Activitățile sunt axate pe practică și constau în principal din:

- Lucru în grup;
- Formularea unei probleme;
- Determinarea cunoștințelor necesare să le posedă pentru a rezolva problema;
- Formularea soluțiilor.

Studenții sunt încurajați să pună întrebări în cazul în care ceva este încă neclar. Profesorii încurajează formularea întrebărilor, profesorul fiind persoana care este dornică de a transmite cunoștințe.

Disciplinele predate sunt organizate în module, în cadrul cărora se pune accentul pe interdisciplinaritate. Evaluarea este realizată de experți invitați din extern.

Abordările în instruirea studenților la Universitatea Siegen sunt următoarele:

- accentul se pune pe practică și mai puțin pe teorie;
- cursurile au loc cu un număr mic de studenți;
- materii care au foarte mare legătură cu ceea ce se confruntă un absolvent la locul de muncă;

Plasarea studentului în centrul procesului de învățare creează noi rigori pentru personalul academic. În primul rând, personalul este nevoit să abordeze predarea prin metode pe care nu le cunosc. În al doilea rând, personalul academic este obligat să proiecteze finalități de învățare și de evaluare, să-și expună părerile și să solicite același lucru de la studenți, să includă o serie de competențe specifice în curriculum, să pună accent pe oportunități asociate cu diferențele care sunt în sălile de curs și normele de etică. În contextul celor expuse, nu se poate aștepta de la personalul academic să realizeze activitățile în mod eficient fără ca să beneficieze de suport și de traininguri de formare în domeniul pedagogic. De aceea, universitatea Siegen facilitează satisfacerea acestor necesități prin implementarea diverselor programe de formare pedagogică și de dezvoltare a competențelor pedagogice ale personalului academic.

În cadrul Universității există subdiviziunea specializată (Hochschuldidaktik NRW), care se preocupă de formarea pedagogică prin intermediul următoarelor activități:

- Predarea cursurilor și organizarea de seminare informative pentru profesori (nu numai pentru tinerii specialiști, ci și pentru profesori mai experimentați);
- Evaluarea și atestarea competențelor pedagogice la angajare și promovare în funcție;

- Motivarea personalului academic să participe la diverse mobilități, seminare informative etc.

Scopul formării personalului academic în calitate de pedagogi este de a consolida capacitățile de învățare a studenților. De aceea, instruirea pedagogică facilitează abordarea centrată pe student a principiilor de predare.

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- oportunitatea de revizuire și modernizare a curriculum-ului la specialitatea *Administrație publică* în conformitate cu abordarea PBL, prin îmbunătățirea competențelor de predare a cadrelor didactice;
- modernizarea procesului de predare-învățare-evaluare în USARB, în conformitate cu strategiile internaționale de dezvoltare;
- revizuirea abordării procesului de predare-învățare;
- modernizarea programului de învățământ *Administrație publică* prin ajustarea acestuia la rigorile pieții muncii;
- modernizarea programului de studii prin utilizarea unor noi metode de instruire centrate pe student;
- schimbarea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- dezvoltarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);
- capacitatea de a dezvolta curriculum-ul modernizat pentru specializarea *Administrație publică*;
- deschiderea spre utilizarea TIC în procesul de predare;
- facilitarea ca studenții și angajatorii să aibă o participare activă la proiectarea curriculară;
- schimb de experiență între cadrele didactice din UE și USARB;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Concluzii:

Abordările predării cu utilizarea metodelor active centrate pe student (în special a PBL) le consider demne de a fi urmat în cadrul predării la programul de studii *Administrație Publică* din următoarele motive:

1. Va contribui la conlucrarea cu potențialii angajatori;
2. Consolidarea capacităților de lucru în echipă;
3. Studenții vor avea o participare activă la proiectarea curriculară;
4. Studenții vor da dovadă de angajament în ceea ce privește îmbunătățirea continuă a propriilor calități de învățare, critică constructivă și analiză imparțială a propriilor eșecuri;
5. Personalul academic va deveni mai vizibil în afara comunității universitare datorită implicării active în determinarea organizațiilor externe cu care vor colabora;

6. Programul de studii (specialitatea) va avea un impact relevant în societate datorită utilizării metodelor active de predare, în speciala PBL (învățarea bazată pe problemă), a cărei filozofie contribuie la dezvoltarea competențelor studenților, insistând asupra formării aptitudinilor profesionale, deoarece problema trebuie să fie apropiată de o problemă care ar putea fi posibilă în practică.

Daniela Pojar,

Lector universitar la Catedra de Drept Privat, Universitatea de Stat „Alec Russo” din
Bălți

25.04.2017

Experience Report about the study visit

within Staff Mobility as part of Erasmus+ PBLMD Project: Introducing problem Based Learning in Moldova Towards Enhancing Students' Competitiveness and Employability to University of Siegen, Germany, during March 27 – April 7, 2017

Our agenda for this period included several meetings, workshops and sessions:

- Examples for PBL based case study units;
- Simulation and Practical Oriented Programming at the Chair for Technology Management;
- Inclusion and participation in teaching and research;
- Didactic concepts and best practice in academic higher education;
- PBL concepts and its learning psychological backgrounds;
- Principle of planning a learning unit.

The German higher education system has been in a phase of radical change, moving from traditional German courses to Bachelor courses (3 years) and Master courses (2 years). The aim is to set up more distinctly modular and structured courses of study, as well as to improve counselling for students and, in doing so, reducing the duration of studies. In addition, courses and degrees are expected to be more easily comparable and recognisable on an international scale.

The new Bachelor and Master courses are modularised. A module (**Modul**) is a coherent unit with respect to content. It is considered to be a thematic and time-limited entity. Modules are concluded with at least one examination or other assessed attainment tests. From the first semester on, all examination and test results throughout the modules will be incorporated in the overall assessment of a student's performance. The German higher education system requires students to be highly independent. Reasoning and discussion skills are to be developed in the context of academic discourse. Students will draw up their own timetables, thereby deciding what subjects to prioritise in their studies.

The academic year in Germany is divided into two semesters: the winter semester from 1 October to 31 March (actual lecturing period from mid-October to mid-February, i.e. four months); the summer semester from 1 April to 30 September (lecturing from mid-April to mid-July, i.e. three months). Semester breaks in August/September and in March are reserved for internships, private study and examinations. Details of the precise semester dates, official (national) holiday arrangements, etc. can be obtained from the current course catalogue (*Vorlesungsverzeichnis*).

University of Siegen sees itself as a modern university with a focus on basic research, practical training and contributing towards structural change in the district of Siegen-Wittgenstein and adjacent regions.

The central bodies of the University of Siegen:

The Rectorate governs the University: • Rector • Prorectors • Chancellor • Chief Information Officer (CIO) • Specialist Departments	University Council: The tasks of the University Council include electing the members of the Rectorate, approving the University development plan and economic plan and making statements on matters of teaching and research that affect the University as a whole and are of fundamental significance.	Senate: The Senate gives advice on matters of research, studying and teaching that affect the University of Siegen as a whole or are of fundamental significance. The Senate is required to approve the election of the Rectorate by the University Council	Commissions: In order to prepare for decisions made by the Senate and to advise the Rectorate, the Senate forms Standing Commissions.

Center for Teacher Training and Educational Research (Zentrum für Lehrerbildung und Bildungsforschung)

The Center for Teacher Training and Educational Research (ZLB) is a central scientific institution of the University of Siegen. The interdisciplinary and interdisciplinarity courses of studies require an overarching organizational unit as a central point of contact for all questions regarding the learner training at the University of Siegen. The ZLB is divided into the branches of teacher training and education research. The main focus of the Teacher Training Center is the coordination of teaching, information and study counseling, evaluation and coordination of the practice elements. The Central Examination Office for teachers is responsible for coordinating and organizing the examinations in the study programs.

In these fields, the ZLB is responsible in particular for advising, coordinating, organizing and networking, as well as the administration of interdisciplinary (study) matters. Thus, the Center for Teacher Training and Educational Research strengthens the teaching-related work of subjects and subject-matter studies at the University of Siegen. The ZLB's Education Research Center is a research platform in which research and organizational research projects are coordinated. This office is at the core of a research and professional research center. The ZLB cooperates with all partners involved in the training program. These are, in particular, the subjects which are located in the respective faculties, the centers for school-based teacher training, which are responsible for the second training phase, and the schools in the region.

Quality management

The University of Siegen offers the teacher-training courses in five school forms with approx. 130 combinations. All faculties are involved in learning formation. The ZLB is responsible for ensuring the quality of teacher training at the University of Siegen. It supports the subjects and faculties involved in teacher education in the field of teaching with a view to interdisciplinary or interdisciplinarity interests. In particular, the ZLB promotes and initiates activities which serve the professional-oriented integration of the subject-specific, subject-bilateral, educational-scientific and school-practical elements of teacher training. The ZLB participates in the annual discussions of the teaching units. The participation of the ZLB in these discussions ensures that a transfer of relevant aspects from the subjects to the ZLB's bodies takes place and that the issues of the learner can be presented in the annual discussions. The quality management (QM) of the ZLB is integrated into the QM network

of the University of Siegen. The QM coordinator of the ZLB participates in the monthly QM Forum. The ZLB is represented in all institutions of the University of Siegen.

Research and Development

The Young Researchers' Center for Educational Research is an offer by the Center for Educational Research at the Center for Teacher Training and Educational Research (ZLB) and is aimed at scientists in the qualification phase who are working in the context of educational research. Within the scope of a semester-accompanying, interdisciplinary and interdisciplinary colloquium, the collegial discussion of dissertation and habilitation projects from different disciplinary perspectives as well as taking into consideration various methodological approaches is at the forefront.

In order to participate in the up-and-coming research forum, the introduction of a contribution of its own is desirable, but not obligatory. All those who are interested in an appreciative, constructive exchange on topics from the field of education research and would like to support young scientists with their feedback in their work or to be inspired by the latest research proposals and services are cordially invited to participate. No prior registration is required. However, to ensure a certain continuity in exchange, a regular presence is requested.

In addition to the semester-accompanying colloquium, the "Nachforforum Bildungsforschung" also offers the opportunity to invite external speakers to a lecture and to discuss individual, thematically related projects within the scope of qualification work. Furthermore, further training offers on research methods as well as key competencies (time management, publication strategies, etc.) are established.

It is also planned to award and award the Waxmann Dissertation Prize for outstanding educational and dissertational dissertations as part of the promotion of young researchers and the public visibility of Siegen education research.

The Research Center at the Center for Teacher Training and Educational Research (ZLB) is the core of a research and specialist research center. It accompanies and initiates university-wide, interdisciplinary research projects and offers Siegen scientists, who work in the context of educational research, a forum for exchange, cooperation and networking. A special focus is on the promotion, mentoring and counselling of young scientists.

April, 2017

Elena GOGOI,
senior lecturer, SEA

Responsible for *English Taught Honours Program in Computer Science Study Program*

Raport de experiență

despre vizita de lucru la Universitatea Siegen din Germania în perioada 27 Martie - 07 Aprilie 2017 în cadrul proiectului „PBLMD: *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability*”.

Agenda a cuprins multiple întâlniri și activități de lucru și în special:

1. Session about “Examples for PBL based case study units”.
2. Session about “Simulation and practical orientated programming at the chair for Technology Management”.
3. Session about “Inclusion and participation in teaching and research”.
4. Workshop in “Didactic concepts and best practice in Academic Higher Education”.
5. Session about “PBL concepts and its learning psychological backgrounds”.
6. Session about “Principles of planning a learning unit”.

a) Structura organizațională

Principiul de bază de care se conduce Universitatea Siegen este „Creating a Humane Future”. Universitatea Siegen fiind o universitate tânără fondată în anul 1972 și în clasamentul „Times Higher Education” al celor mai tinere universități din lume ocupă locul 68 din 200, fiind în topul universităților tinere din Germania, conducându-se de strategia îmbinării educației cu cercetare – *predare bazată pe cercetare*, fiind o universitate modernă care se focusează pe cercetare și instruire practică, menținând o legătură strânsă cu mediul industrial.

A fost observat că structura organizațională la Universitatea Siegen se diferă de cea din cadrul UTM și în special universitatea are următoarele structuri:

1. Rectoratul, în componența căruia intră – rectorul, prorectori (pentru educație, cercetare, dezvoltare strategică, cooperare și învățare continuă), cancelar, oficiul responsabil de informare, consultant personal al rectorului, oficiul de presă și comunicații.
2. Consiliul Universității, care este responsabil de alegerea membrilor rectoratului, aprobarea planurilor de dezvoltare a universității (care se aprobă o dată pe 5 ani), planurilor financiare. Consiliul mai este responsabil de elaborare a deciziilor legate de unele aspecte esențiale din cadrul cercetării și predării.
3. Senatul Universității, care este responsabil de oferirea sugestiilor legate de cercetare, predare și învățare și aprobarea candidaturii Rectorului, care este propusă de Consiliul Universității.
4. Comitetele, care sunt responsabile de îndeplinirea deciziilor Senatului și mai sunt responsabile de consultare a rectorului.

În cadrul universității activează departamentul de calitate, care este responsabil de monitorizare a studenților, colectare și prelucrare a datelor legate de cursuri predate și oferirea serviciilor de informare studenților.

În cadrul universității activează *Centrul de formare a profesorilor și cercetare educațională* (Zentrum für Lehrerbildung und Bildungsforschung) care este format din departamentele de:

- Formare a profesorilor.
- Formare a cadrelor didactice (responsabil de informare și examinare).

- Formare a cadrelor didactice (responsabil de practica și Școală).
- Cercetare în predare și învățare.

Centrul respectiv asigură cursuri de formare a cadrelor didactice din cadrul Universității Siegen. Centrul este responsabil de două direcții – formare a profesorilor și alta direcție de cercetare în educație, care formează nucleul învățământului și cercetării științifice și didactice.

Pentru formarea profesorilor centrul oferă programe de formare pentru cinci tipuri de școli și cu până la 130 combinații posibile.

În cadrul departamentului de cercetare în predare și învățare sunt inițiate proiecte de cercetare multidisciplinare la nivel de universitate și oferă oamenilor de știință care lucrează la Universitatea din Siegen posibilitate de cooperare și crearea de rețelelor de comunicație, punându-se un accent deosebit pe promovarea și susținerea tinerilor cercetători și oameni de știință.

Centrul permanent organizează workshop-uri și cursuri de formare a profesorilor.

Începând cu anul universitar 2011/2012 Universitate Siegen oferă programul de studiu cu dublă calificare pentru cei care doresc să predăie la școli primare și secundare. Acest program cuprinde 10 semestre (6 semestre ciclu I de licență – 180 ECTS și 4 semestre ciclul II – 120 ECTS). Cei care absolvesc programul de studiu respectiv primesc diploma care le permite să predăie în școli primare și secundare, dar pe poziție de profesor junior, și numai după o stagiere pot fi angajați în poziția de profesor intermediar. Pe lângă aceasta Universitatea oferă un curs opțional de master cu durata de două semestre, de 60 ECTS pentru formare a profesorilor pentru învățământul special, unde obiectivul central al acestui curs este pregătirea cadrelor didactice pentru lucrul cu elevii care au probleme de comportament sau dificultăți de învățare.

La nivelul național în Germania pentru formarea continuă a cadrelor didactice este format un centru Network Hochschuldidaktik NRW, care reprezintă un consorțiu de universități din Germania care urmăresc următorul scop - „Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice trebuie să fie partea integrată a dezvoltării personalului academic din universități”. Centru dat a fost creat în anul 2003 și oferă cursuri de formare continuă a cadrelor didactice.

Aș vrea să menționez că în cadrul universității se pune accentul mare pe cercetare și pentru angajare a profesorilor condiția de bază este ca ei să fie cercetători excelenți, astfel încât pe urmă cercetarea să fie realizată prin intermediul studenților și nu se impun careva restricții asupra competențelor pedagogice. În cazul angajării cadrelor didactice tinere tot nu sunt impuse careva restricții asupra competențelor pedagogice, dar este obligatoriu că trebuie să facă doctoratură și dacă teza nu este finalizată în timp de șase ani contractul de lucru poate fi oprit. Profesorii în cadrul Universității Siegen au o libertate în organizarea și predarea cursurilor, însă în fiecare 5 ani sunt analizate rezultatele obținute și în dependență de ele este calculat adaos la salariul de bază.

b) Programul de studiu

Universitatea Siegen oferă studii la ciclu I de licență, ciclul II, doctorat și post doctorat, are 126 programe de studii, centre științifice de cercetare și include patru facultăți:

1. Facultate de Arte și Științe Umanitare.
2. Facultatea de Educație, Arhitectură și Artă.
3. Școala de Discipline Economice.
4. Facultate de Științe și Tehnologii.

Studii la ciclu I de licență este de durată de 3 ani, cursuri sunt predate în limba Germană și se pune accentul pe o strânsă colaborare cu mediul de afaceri. Studii de masterat au o durată de doi ani, se predau în limba engleză și în germană și accentul se pune pe cercetare, iar la predare este utilizată metodologia Problem Based Learning.

c) Infrastructura universității

Infrastructura universității este bine dezvoltată, sunt asigurate spațiile de studii dotate cu toate echipamentele necesare pentru asigurarea procesului de studiu, pe lângă asta spațiile sunt adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Aș vrea să menționez în parte biblioteca universității, care este amplasată într-o clădire separată în centrul orașului și oferă studenților spații de lucru individual. Biblioteca fiind dotată cu un sistem informațional de căutare a cărților după tematica, autori, denumirea cărților.

Pentru studenți universitatea oferă următoarele servicii:

- Asociația Alumni
- Biblioteca
- Ghidare în carieră
- Family friendly university
- Start-up centre
- Placement centre
- Kompetenzzentrum der Universität Siegen (KoSi)
- Centrul de competențe
- Names and brand consultancy
- Selbstlernzentrum für sprachbezogene Arbeit mit Multimedia (SESAM)
- Self-learning centre for language-related multimedia work
- Language consulting
- Observatorul universității.
- Centrul consultativ al studenților.
- Siegen Student Services
- Registrar`s office
- UniPrint

Cojuhari Irina
Conf. univ., dr.

**Raport asupra activităților de mobilitate la
universitatea din Siegen, Germania în perioada 27.03. – 07.04.2017 realizat
în cadrul Strandului de Mobilitate a proiectului PBLMD**

Mobilitatea academică la Universitatea din Siegen realizată în cadrul Strandului de mobilitate a proiectului "Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Pentru sporirea competitivității studenților și a posibilităților de angajare a lor" a avut următoarele obiective:

- De a consolida competențele de predare și învățare în baza abordării PBL;
- De a face cunoștință cu curriculumul de instruire pentru cadrele didactice;
- De a consolida abilitățile de dezvoltarea a programului de studii bazat pe PBL;
- De a stabili relații profesionale cu profesorii sin Universitatea din Siegen;
- De a face cunoștință cu metodele de cooperare cu părțile interesate universitare;
- De a stabili relații profesionale administrative cu administrația Universității din Siegen.

Activitățile de mobilitate au fost organizate și conduse de șeful Departamentului Didactica pentru educația vocațional-tehnică, prof. Ralph Dreher, și prof. Gesine Haseloff.

Implementarea metodelor inovative de predare-învățare, inclusiv PBL. Universitățile germane dețin un grad mare de autonomie privind metodele de predare și învățare. Fiecare profesor alege metodele de predare în dependență de domeniul de instruire. Dar pentru a asigura o calitate înaltă a studiilor, pentru a implica studenții mai activ în procesul de învățare profesorii li se oferă diferite activități în format de conferințe, seminare, ateliere de lucru unde sunt diseminate formele noi inovative de predare și învățare. Aceste activități sunt realizate în cadrul Centrului de competente al Universității din Siegen. Decizia de a aplica anumite metode inovative de predare-învățarea, inclusiv PBL, îi aparține în exclusivitate profesorului. Administrația universității poate doar propune și încuraja implementarea acestora. Dar deoarece în programul de studii sunt multe discipline opționale, care sunt selectate de studenți, fiecare profesor folosind metode inovative de predare promovează indirect disciplinele pe care le predă. Astfel, atât profesorul cât și studentul tind spre un nivel mai ridicat de implicare a studenților în scopul dezvoltării competențelor profesionale cerute de piață. În ce privește utilizarea metodei PBL prin proiecte realizate în grup la licență PBL este folosit mai puțin prin sarcini mici, la masterat este deja tradiție de a învăța prin realizarea proiectelor practice PBL. Temele proiectelor sunt propuse de profesor în baza cooperării cu întreprinderile partenere. Se lucrează în grup, se prezintă rezultatele. Pentru lucrul asupra sarcinii nu se dau ore libere special dedicate. Este lucrul individual al studentului masterand asistat de profesor, care este evaluat în mod tradițional.

Formarea (continuă) a cadrelor academice pentru universități. Pentru lectorii tineri formarea competențelor pedagogice generale e obligatorie. Astfel, am participat la o instruire pentru cadrele academice universitare realizate de către expertul Alexandra Bergedick, organizat de Centrul de competente al Universității din Siegen. Centrele de competențe didactice ale universităților oferă cursuri gratuite pentru cadrele didactice. Cursurile sunt realizate atât de angajații centrelor, cât și de experți invitați. De regulă, trainingul se finalizează cu evaluare în baza căruia se emite un certificat de participare la cursuri, care este considerat în dinamica carierei.

La această instruire Dna ne-a prezentat informație cu privire la sistemul de formare a cadrelor academice pentru învățământul superior din Germania. La nivel de țară Societatea pentru Didactică (DGHD) este structura responsabilă de formarea competențelor didactice pentru cadrele universitare. Structuri similare - centre de competențe didactice pentru cadrele universitare există în fiecare universitate, iar la nivel de land funcționează rețeaua centrelor de competențe ale universităților din landul respectiv. Aceste subdiviziuni universitare organizează workshop-uri /seminare/ training-uri ce țin atât de abordările generale didactice, cât și activități specializate în domeniul de formare. Fiecare centru de competențe este acreditat, iar experții în didactica universitară sunt evaluați, iar în unele cazuri cefertificați. Aceste structuri anual atât la nivel de land, cât și la nivel de țară anual organizează Conferințe unde sunt discutate problemele de formare profesională în cadrul sistemului de învățământ superior și noutățile în domeniul de predare-învățare.

Dezvoltarea a programelor de studii. Nivel de program de studii / elaborarea unui proiect de instruire în învățare bazată pe problem

La nivel de țară există o formă cadru, numită manualul programului de studii, care include fișele disciplinelor/modulelor ce conțin informația despre numărul de ore (contact direct și studiu individual) și credite transferabile (ECTS) alocate, semestrul în care se ține disciplina și durata acesteia, activitățile de studiu. În această fișă sunt descrise rezultatele procesului de învățare / competențele, temele cursului, metodele de predare și evaluare, prerechizitele pentru alocarea ECTS-urilor, responsabilul de modul/disciplină și altă informație utilă.

Implementare metodei PBL la Universitatea din Siegen a fost analizată în cadrul Departamentului Didactica pentru Educația Vocațional-Tehnică. O atenția deosebită a fost acordată următoarelor doua subiecte:

- Elaborarea unui proiect de instruire
- Evaluarea competențelor studenților.

Prof. Ralph Dreher, șeful departamentului și prof. Gesine Haseloff, au prezentat procesul de elaborare / creare a proiectelor de instruire, aplicat în cadrul departamentului. Procesul constă în proiectarea clară, pe etape (7 steps) atât a activităților pe care trebuie să le realizeze profesorul, cât și a activităților ce urmează să fie efectuate de student.

Pentru fiecare etapă profesorul estimează numărul de ECTS, ulterior transferate în ore, pe care trebuie să le realizeze cadrul didactic, reeșind din complexitatea etapei și faptului că disciplina/modulul/proiectul este evaluat cu un număr X de ECTS. Astfel se calculează șarja profesorului.

Volimul de lucru a studentului în cadrul disciplinei/modulului/proiectului se calculează similar, reeșind din competențele pe care déjà le deține studentul.

La fel au fost descrise și procesul/etapele de realizarea a proiectului de către studenți. În mod deosebit s-a menționat faptul că toate problemele propuse pentru proiect trebuie să fie reale, formulate de către specialiștii practicieni din domeniu, ceea ce implică o colaborare strânsă cu

companiile din economia reală. Iar procesul de soluționare de către studenți a problemei propuse trebuie să includă un aspect de cercetare: analiza problemei, cercetarea informației relevante, prunerea de soluții alternative, o bună argumentare, etc.

Studenții lucrează în grup soluționând aceeași sarcină, dar sub aspect diferite (electronic, IT, mecanic, etc). Deasemenea, în cadrul aceluiași grup pot lucra studenți cu o pregătire inițială diferită (începător, avansat, expert), fiecare soluționând sarcina în corespundere cu nivelul său de pregătire. Proiectul prevede mult lucru practic, realizat individual de către student în laboratorul de specialitate. În cadrul lucrului în laborator studentul este ghidat de un asistent tehnic/tutore.

Evaluarea competentelor obținute de studenți se în 3 stadii (milestone seminars), coordonate cu etapele de realizare ale proiectului. La fiecare stadiu de evaluare studentul face o prezentare detaliată a lucrului realizat în cadrul etapei respective și primește un feedback de la profesor asupra rezultatului prezentat. Prezentarea este urmată de un test teoretic apreciat cu nota (cerința sistemului de învățământ). Dacă la una din stadii studentul primește notă negativă, atunci el repetă etapa respectivă de realizare a proiectului. Nota finală este dedusă de profesor în baza notelor de la cele 3 stadii de evaluare.

Lucruri utile privind desfășurarea și evaluarea calității procesului de studii aplicat la Universitatea din Siegen am aflat de la responsabilul de Asigurarea Calității al Facultății IV – Știință și Tehnologie a Universității din Siegen dna Anke Fröhlich. D-ei a menționat faptul că la elaborarea și îmbunătățirea programelor de studii/curriculei, la realizarea calitativă a procesului de predare-învățare este mult implicată subdiviziunea de management al calității, care este structurată pe facultăți. Toate procesele de management al calității sunt coordonate operațional de Centrul de calitate Siegen (QZS), care lucrează în strânsă legătură cu Centrul pentru formarea profesorilor și cadrelor pentru cercetare în educație (ZLB). Aceste două subdiviziuni pun în aplicare recomandările grupului de control asupra predării și ale Comitetului director pentru calitate. Un rol important în asigurarea calității i-l are facultatea/decanatul, în cadrul căror coordonatorii de calitate mediază între studenți și profesori diverse deficiențe ce apar în procesul de predare-învățare. Acești coordonatori asigură evaluarea cursurilor predate la facultate prin organizarea chestionării, de regulă în scris, a studenților.

Pe parcursul mobilității am avut o întâlnire cu Eva Konieczny, colaborator la Centrul de planificare și evaluare a serviciilor sociale, care ne-a informat cu privire la incluziunea și participarea în procesele de predare și cercetare a **persoanelor cu dizabilități**. În deosebi, D-ei a tras atenție la mediul privind accesibilitatea de asistență socială și de infrastructură, susținerea persoanelor cu dizabilități și mediul lor de viață, explorarea mediului de viață și a barierelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în scopul ameliorării acestora, explorarea spațiului social pentru a dezvolta o comunitate incluzivă. Situațiile concrete pot deveni teme de studii și de cercetare pentru studenți și profesorii universitari, dar și voluntari de la alte organizații în scopul soluționării problemelor acestei categorii de persoane. Unele din ele sunt studiate în cadrul unor proiecte sociale susținute de guvern sau alte fonduri sociale.

O deosebită întâlnire am avut cu **Directorul Oficiului Relații Internaționale**, Christine Müller, care ne-a familiarizat cu modul de realizare a mobilităților academice în cadrul Universității din Siegen. D-ei ne-a prezentat structura ORI, care are 5 persoane și e divizat pe 3 sectoare: studenți străini, mobilitate. Am discutat posibilitățile de mobilitate pentru cadrele didactice și studenți.

Cooperare cu părțile interesate universitare. În calitate de gazdă în cadrul mobilității a fost Departamentul Didactica pentru Educația Vocațional-Tehnică, scopul principal al căruia este pregătirea profesorilor în domeniul ingineriei pentru colegii/universități vocațional-tehnice. Pentru a atinge obiectivele departamentul deține o colaborare eficientă atât cu colegii/universități vocațional-tehnice, cât și cu companii clienți finale ale absolvenților. Cooperarea începe chiar de la formarea curriculei, elaborarea materialelor pentru orele practice, apoi la crearea studiilor de caz bazate pe abordarea PBL. La prezentarea proiectelor PBL sunt invitate și companiile.

Concluzie:

Obiectivele propuse pentru mobilitate la Universitatea din Siegen, Germania au fost realizate. Am consolidat abilitățile de elaborare de curriculum, utilizând metode active de predare, am studiat metodele de management universitar, în deosebi activitățile de internaționalizare; am stabilit relații profesionale cu unii profesori de la Universitate.

Ca rezultat al mobilității voi utiliza metodele exploatate în activitatea mea de predare pentru studenți, voi disemina cele mai bune practici de predare-învățare în procesul de studii la toate ciclurile universitare, voi participa la formarea noilor competențe pentru colegii mei din universitate, voi folosi metode bune de urmat privind internaționalizarea. În deosebi, voi promova realizarea proiectului PBLMD pentru un bun succes.

Larisa Bugaian,

Prof. uni., Dr. hab., UTM

10.04.2017

RAPORT
asupra stagiului de mobilitate în cadrul proiectului
„PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing
Students’ Competitiveness and Employability”, Universitatea Siegen, Germania
în perioada 27 martie 2017 – 07 aprilie 2017

În perioada 27 martie - 7 aprilie 2017 am realizat un stagiul de mobilitate la Universitatea Siegen din Germania, în cadrul proiectului *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability*, finanțat în cadrul programului European Erasmus +.

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- obținerea de noi cunoștințe și abilități în domeniul PBL - învățarea activă centrată pe de student pentru a le putea aplica în continuare la cursurile universitare;
- îmbunătățirea și consolidarea competențelor de predare prin ajustarea la PBL și stabilirea relațiilor profesionale cu cadrele didactice din universitatea-gază;
- descoperirea noilor modalități de dezvoltare a abilităților de cercetare ale studenților prin metoda PBL.

În cadrul mobilității academice am realizat activități în corespundere cu obiectivele propuse și cu Agenda stabilită în comun acord cu responsabilii de la Universitatea Siegen din Germania. Acestea au constat din discuții cu titulari de cursuri asupra metodelor de predare, activitatea în biblioteca universității, discuții cu reprezentanți de la Centre for Planning and Evaluation of Social Service. Pe parcursul mobilității date am avut oportunitatea de a participa și la training-uri privind simularea și orientarea practică în domeniul managementului programării, precum și la workshop-uri de predare - învățare prin utilizarea PBL. Drept rezultat, am putut prelua bune practici aplicate în învățământul academic superior din Germania. În plus, în cadrul mobilității am luat cunoștință de anumite curriculum-uri, fișe de discipline din domeniul vocațional.

A priori, menționăm nivelul foarte dezvoltat al învățământului profesional-tehnic și, mai cu seamă, implicarea activă a agenților economici în activitatea practică și de cercetare a studenților și masteranzilor. Raportându-ne la PBL, specificăm că anume agenții economici, preponderent, înaintează, formulează probleme din domeniul profesional, pe care discipolii urmează prin proiecte de grup, prin simulări, situații de caz să le soluționeze. Astfel, studenții au posibilitatea de a aplica PBL într-un mediu real, universitatea fiind dotată din punct de vedere tehnic, cu toate echipamentele și ustensilele necesare. Sălile de curs, laboratoarele vizitate erau dotate cu computere și utilaje de ultima generație, ceea ce permite elaborarea unor cercetări și aplicații actuale și moderne. Mai amintim că la formularea problemelor se pot implica și profesorii din învățământul preuniversitar, iar, pe alocuri, chiar studenții înșiși au drept sarcină formularea de probleme.

Apud Gesine Haseloff, formularea problemelor / sarcinilor PBL trebuie să corespundă obiectivelor-cheie ce vizează viitoarea activitate profesională a studentului, să se raporteze maximum posibil la realitatea socio-economică în care studentul își duce viața. Altfel spus, problema / proiectul /sarcina trebuie să fie complexă, interdisciplinară, încât să-l facă pe student

să-și sporească achizițiile științifice și practice, să găsească soluții alternative, să îmbine abilitățile noi cunoscute cu competențele și abilitățile sale.

Învățământul universitar din Siegen, Germania este unul tradițional, dar cu implicații inovative extinse la nivel de metodologie a predării, învățării, evaluării. Respectiv, ia amploare și învățarea activă centrată pe de student - PBL. În acest context, Gesine Haseloff ne-a familiarizat cu cei „7 pași” ce trebuie respectați la elaborarea unui proiect didactic axat pe PBL.

În urma discuțiilor cu prof. dr. phil. Ralph Dreher am conștientizat că „educația bazată pe probleme prin utilizarea de proiecte înseamnă să utilizezi „durabilitatea“ ca punct general de reper, să creezi spațiu pentru studenți de reflecție și poziționare, să susții procesul de utilizare a acestuia în cadrul vocației prin dezvoltarea competențelor. Iar în cadrul atelierului didactic, realizat de prof. dr. phil. Ralph Dreher, șeful Departamentului Profesional Tehnic - Educație, am aflat care sunt trăsăturile caracteristice ale predării academice de la Universitatea Siegen ce conduc la o activitate eficientă a unui profesor universitar, rezultând, astfel, că:

- Profesorii trebuie să învețe să predea prin acțiune.
- Formarea cadrelor didactice trebuie să se integreze în anumite perioade practice.
- Munca profesorilor are nevoie de cunoștințe implicite generate de experiență.
- Activitatea cadrelor didactice trebuie să se concentreze pe planificarea, punerea în aplicare și reflecția unităților.

De menționat că în Germania există mai multe departamente de formare profesională, care lucrează în strânsă colaborare, inclusiv în domeniul dezvoltării PBL. Or, trecerea de la învățarea tradițională la PBL necesită o formare a cadrelor didactice, pentru că rolul lor nu este numai de a transmite cunoștințele, dar, de asemenea, să fie un mentor sau un consultant. Astfel, în timpul mobilității la Universitatea Siegen, am participat interactiv la training-ul „Didactic Concepts & Best Practice in Academic Higher Education”, realizat de Alexandra Bergedick. La training ne-au fost prezentate mai multe metode posibile de lucru cu studenții, precum: *postcards & pictures, stop & go, cocktail partz, fishbow, vernissage, projects, simulare de conferință, assessmet tasks*.

Metodele prezentate de Alexandra Bergedick în timpul atelierului ne-au ajutat să conștientizăm, o dată în plus, faptul că în procesul învățării active centrate pe student, acesta interacționează cu colegii, chiar și cu profesorii, realizând un schimb de idei cu ceilalți, dar nu urmărește pasiv prelegerea, expunerea profesorului. Prin implementarea PBL-ului, studenții cooperează activ în rezolvarea sarcinilor de lucru, dar nu se limitează la reținerea informațiilor pentru o ulterioară reproducere. Metodele analizate în timpul atelierului vin să încurajeze studentul în ceea ce privește exprimarea propriei opinii, în urma documentării, sistematizării, sintetizării informației achiziționate.

Învățarea bazată pe problemă/ proiect stimulează colaborarea participanților la proiect, activitățile de lucru în grup, unde succesul depinde și de reușita alegerii unui lider, precum și de repartizarea rolurilor în cadrul grupului. Prin utilizarea metodelor sus-numite, și nu doar acestea, profesorul are rolul de partener în învățare, facilitând, moderând, ghidând învățarea.

Un rol important în demersul didactic îl are evaluarea. La acest capitol am fost informați că profesorul evaluează implicarea fiecărui student în executarea sarcinii, efectuând evaluarea individuală a fiecărui student în corespundere cu implicarea, realizarea sarcinilor și în corespundere cu rezultatele învățării achiziționate. Am vrea să menționăm în acest context că pe tot parcursul învățării se observă o continuitate, obiectivele fiind trasate gradual.

În procesul de formare de la Siegen, am consolidat și mi-am extins informațiile ce vizează abordarea demersului didactic prin PBL, conștientizând că studentul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri, a analiza răspunsurile auzite, a ajunge la identificarea răspunsurilor corecte, din care apoi descoperă cunoștințele noi. De remarcat că sistemul de învățământ superior din Republica Moldova, de altfel ca și cel din Germania pe alocuri, se mai confruntă încă cu o anumită reticență față de ceea ce este nou în didactica modernă.

Experiența acumulată în timpul vizitei de studiu la Universitatea Siegen, îmi permite să afirm cu certitudine că în secolul XXI învățarea pro activă centrată pe student prin utilizarea unor metode moderne, pornind de la nevoile lui și problemele din viața socio-economică, este iminentă, dar totodată necesită timp și ajustare treptată la contextul socio-economic din Republica Moldova.

Indiscutabil nu trebuie să absolutizăm utilizarea metodelor moderne în detrimentul celor clasice. Or, și la Universitatea Siegen, Germania am atestat o simbioză între tradițional și modernism. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) trebuie să știe să-și adapteze demersul didactic la rigorile timpului, la auditoriu. Din discuțiile cu reprezentanții mediului academic din Germania am aflat că și aici sunt lecții care în mod cert produc performanțe școlare superioare cu ajutorul metodelor moderne, dar sunt și lecții în care prezența acestora nu este obligatorie. Totuși, interesul elevilor pentru lecții crește ori de câte ori sunt folosite în predare metode moderne sau, cel puțin, unele elemente de PBL. Respectiv, și prestația profesorului care le folosește este și ea, în mod sigur, mai ridicată, chiar dacă personalul academic este nevoit să abordeze predarea prin metode pe care uneori nu le cunosc. De asemenea, personalul academic este obligat să proiecteze finalități de învățare și de evaluare, să-și expună părerile și să solicite același lucru de la studenți, să includă o serie de competențe specifice în curriculum, să pună accent pe oportunități asociate cu diferențele care sunt în sălile de curs și normele de etică.

În vederea optimizării activității didactice, profesorii din Germania beneficiază de suport și de training-uri de formare în domeniul pedagogic. Astfel, fie sunt organizate activități de formare continuă LOCO cu sprijinul Centrului de competență al Universității din Seigen pe baza programelor de formare, structurate în conformitate cu regulamentul adoptat de către Societatea Germană pentru învățământul superior, fie sunt invitați experți în *Academic Higher Education*.

Programele de formare sunt împărțite în trei module:

- modulul de bază (formarea de competențe de bază privind organizarea procesului de învățare);
- aspecte specifice de predare - învățare - evaluare;
- consolidarea capacităților de inovare.

Fiecare modul are între 10 și 16 unități de învățare. La finalizarea modulelor, profesorii obțin un certificat care atestă formarea de competențe prevăzute în documentele curriculare.

Un subiect foarte sensibil atât pentru societatea academică din Germania, cât și pentru cea din Republica Moldova îl constituie *incluziunea persoanelor cu dezabilități în predare și cercetare*. În ce ne privește, considerăm că la acest capitol sistemul de învățământ din Republica Moldova, în globo, și învățământul universitar, în stricto, mai are mult de lucru. Din discuțiile cu M.A. Eva Konieczny de la *Zentrum für Planing und Evaluation Sozialer Dienste*, am aflat că persoanelor cu dezabilități li se acordă suport considerabil atât prin ajustarea curriculum-ului, cât și prin crearea condițiilor fizice de integrare în procesul de studii, ulterior fiind ajutați chiar și în angajarea în câmpul muncii. Angajatorii sunt obligați prin norme legale să ia în serviciu un anumit număr de PwD. Studenții cu dezabilități se regăsesc mult mai ușor în activitățile de predare-învățare și/sau cercetare, unde este aplicat PBL. Dotarea tehnico-materială facilitează accesul PwD atât la programele de studii, biblioteci, cât și la varia activități extracurriculare, chiar dacă se mai atestă pe alocuri unele inconveniențe.

O experiență frumoasă în domeniul *Managementului programării tehnologice* ne-a împărtășit-o Alexander Herbst de la *SMI - Sienger Mittelstandsinstitut*. Menționăm că obiectivele SMI - Sienger Mittelstandsinstitut sunt direcționate spre proiectele de cercetare, transferul de cunoștințe între Universitatea Siegen și companii. Drept rezultat, sunt atrase fonduri externe ce asigură calitatea muncii în proiect. La aplicarea proiectelor finanțate din exterior sunt implicate toate facultățile Universității din Siegen, făcându-se apel și uz de abilitățile individuale ale personalului academic.

Despre activitatea Departamentului de Afaceri Internaționale pentru studenți (ISA) / *Abteilung International Student Affairs (ISA)* ne-a vorbit **Kristine**, informându-ne despre specificul activității cu studenții străini ce sunt ajutați să se integreze în societatea germană, despre universitățile partenere unde studiază cetățenii germani, fie în baza anumitor burse, fie prin mobilitate academică. Remarcăm că Universitatea din Siegen este cu adevărat internațională în orientare. Ea întreține relații internaționale cu numeroase universități din întreaga lume pentru a promova cooperarea internațională.

Consider experiența obținută pe parcursul mobilității la Universitatea din Siegen una benefică și care va ajuta la atingerea obiectivelor proiectului PBLMD, mai exact, utilizarea metodelor active de predare.

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- modernizarea procesului de predare - învățare - evaluare în A.S.E.M., în conformitate cu strategiile internaționale de dezvoltare;
- revizuirea abordării procesului de predare-învățare;
- modernizarea programului de învățământ prin ajustarea acestuia la rigorile pieții muncii;
- schimbarea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- dezvoltarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);

- deschiderea spre utilizarea TIC și PBL în procesul de predare;
- facilitarea ca studenții să aibă o participare activă la proiectarea curriculară;
- schimbarea paradigmei: învățământ centrat pe profesor în învățământ centrat pe student, pentru ca acesta din urmă să soluționeze problema;
- diseminarea bunelor practici dobândite în baza mobilității ERASMUS+ ;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Concluzii:

În temeiul celor expuse supra, conchidem că obiectivele propuse pentru mobilitate la Universitatea din Siegen, Germania au fost realizate, deoarece am luat cunoștință de noi metode active de predare - învățare, mi-am îmbunătățit și consolidat competențele de predare prin ajustarea la PBL și am stabilit relații profesionale cu unele cadre didactice din universitatea-gază; mi-am aprofundat cunoștințele privind predarea centrată pe student. Am descoperit noi modalități de dezvoltare a abilităților de cercetare ale studenților prin metoda PBL

Drept rezultat al mobilității voi utiliza metodele exploatate în activitatea mea de predare pentru studenți, voi participa la formarea noilor competențe pentru colegii mei din universitate, voi promova realizarea proiectului PBLMD prin varia activități de predare și diseminare.

Lucia Cepraga

Dr., conf. univ., A.S.E.M.

14 aprilie 2017

RAPORT
asupra stagiului de mobilitate în cadrul proiectului
„PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’
Competitiveness and Employability”, Universitatea Siegen, Germania
în perioada 27 martie 2017 – 07 aprilie 2017

În perioada 27 martie 2017 – 07 aprilie 2017 am efectuat o vizită de studiu la Universitatea din Siegen, Germania, în cadrul proiectului *Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability* finanțat din cadrul programului European Erasmus +.

Scopul acestui program de mobilitate a fost consolidarea capacităților universităților prin perfecționarea calității metodologiilor de predare-învățare-evaluare și în special studiul metodologiei învățării bazate pe probleme, a metodelor didactice centrate pe student, strategiilor de evaluare a competențelor studenților.

În prima zi la Universitatea din Siegen am studiat exemple concrete de probleme pentru învățarea bazată pe proiecte. Prof. Gesine Haseloff a prezentat principalele cerințe și etape de elaborare a sarcinilor pentru un proiect.

Metoda PBL impune anumite cerințe față de formularea problemei, care trebuie să fie complexă; să abordeze o situație reală din viața cotidiană. Înainte de a propune studenților o astfel de sarcină cadrul didactic trebuie să planifice bugetul de timp necesar parcurgerii celor 6 etape de bază de realizare a proiectului:

1. Informare – studenții se informează despre posibilele sarcini de lucru.
2. Planificare – studenții definesc și formulează argumente pentru anumite sarcini de învățare și elaborează primele planuri pentru soluțiile problemei.
3. Luarea deciziilor – studenții iau decizii referitoare la sarcinile de învățare care vor fi rezolvate și referitor la planificarea soluționării problemei.
4. Executarea – etapa de rezolvare practică propriu-zisă a problemei formulate.
5. Etapa de control – studenții verifică continuu progresul propriu și soluția obținută a problemei.
6. Evaluare și reflecții – studenții evaluează întreg procesul de lucru și performanțele academice fiind ghidați de un tutore.

Realizarea sarcinilor de acest tip de către studenți cu certitudine va contribui la:

- formarea competențelor proiectate în Curriculum;
- dezvoltarea competențelor de lucru în echipă;
- dezvoltarea competențelor de analiză a diferitor soluții alternative posibile pentru o problemă;
- îmbinarea cunoștințelor practice, a abilităților și competențelor practice;
- studiul interdisciplinar etc.

Prof. Gesine Haseloff a descris detaliat etapele de proiectare curriculară a unei sarcini PBL și a prezentat exemple concrete. Subiectele discutate în cadrul acestui seminar sunt foarte utile cadrelor didactice care doresc să implementeze metoda studierii bazată pe probleme și urmează a fi discutate cu cadrele didactice ale Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți implicate în programul de studii *Administrație publică*.

În data de 28 martie 2017 au fost abordate problemele de incluziune și participare în proiecte, în procesul de predare și cercetare a persoanelor cu cerințe speciale. Lucrările seminarului au fost conduse de către Eva Konieczny. Au fost discutate metodele de susținere a persoanelor cu dizabilități, de facilitare a integrării lor în procesul de studii, de cercetare; noi forme de implicare a lor în diverse proiecte utilizând tehnologiile informaționale. Ne-am familiarizat cu obiectivele și principalele activități desfășurate de Centrul de planificare și evaluare a serviciilor sociale.

În data de 29 martie 2017 am vizitat clasele de calculatoare, centrul de calcul al Universității din Siegen, în care studenții specializați în informatică realizează proiectele sale. Ne-am familiarizat cu temele actuale de cercetare la care lucrează colaboratorii Centrului și studenții. Ulterior am discutat cu Alexander Herbst, un tânăr doctorand, care ne-a prezentat activitatea institutului SMI (Siegener mid-tier institute), care este o unitate organizațională a Universității din Siegen, obiectivul principal al căruia este crearea conexiunii între cercetare și companiile locale mici și mijlocii. Am discutat două exemple foarte interesante de proiecte propuse în cadrul catedrei de Management tehnologic. Unul din aceste proiecte avea drept scop studierea limbajului de programare Java utilizând roboții Lego. Au fost discutate aspecte de formulare a sarcinilor de proiect; materialele furnizate studenților pentru realizarea sarcinilor; rolul tutorelui în ghidarea activității de lucru independent; competențele dezvoltate etc.

Zilele de 30 și 31 martie 2017 au fost dedicate atelierului de lucru cu genericul „Concepte didactice și cele mai bune practici în sistemul de învățământ superior”. Atelierul a fost condus de către trainer-ul certificat Alexandra Bergedick.

Au fost două sesiuni foarte utile în cadrul cărora am discutat metodele de predare-învățare-evaluare centrate pe student, am simulat anumite situații-problemă, metode de motivare și activizare a studenților în procesul lor de învățare. O atenție deosebită a fost acordată metodelor de ghidare a studenților în procesul de elaborare a prezentărilor. Am discutat problema formării psihopedagogice a cadrelor didactice, forme inovative de predare, proiecte de e-learning, probleme de design curricular.

În Republica Moldova parcurgerea modulului psihopedagogic este o condiție obligatorie de angajare a cadrelor didactice. În Germania însă această formare nu este obligatorie, este la discreția fiecărui cadru didactic. Totuși în cadrul fiecărei universități există centre de formare didactică. Aceste centre oferă programe certificate pentru cadrele didactice, de regulă 3 nivele (module) și organizează diverse ateliere didactice. La nivel de țară, responsabilă de dezvoltarea competențelor psihopedagogice ale cadrelor didactice este societatea națională Deutsche Gesellschaft für Hochschuldidaktik, care anual organizează un congres național în cadrul căruia discută probleme actuale ale didacticii învățământului superior.

Foarte utile sunt și materialele în limba engleză care ne-au fost puse la dispoziție de către Alexandra Bergedick, pe care le vom transmite colegilor noștri după organizarea unui seminar cu același generic la Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți.

Cea de a doua săptămână a stagiului a fost ghidată de către Prof. Dr. Ralph Dreher. Vreau să remarc deschiderea Prof. Dreher, care cu multă pasiune și răbdare ne-a descris sistemul de învățământ superior german, metoda PBL aplicată în departamentul de Inginerie în transport auto, sistemul de asigurare al calității la nivel de departament și instituție. Am discutat procedura de angajare a cadrelor didactice pe posturile vacante, fiecare cadru didactic trebuie să demonstreze competențe de cercetare și de predare, dar nu există regulamente care ar specifica sau ar restricționa cumva posibilitatea de angajare.

În cadrul ciclului I, studii superioare de licență, metoda PBL se aplică mai rar comparativ cu ciclul II, studii superioare de master. Majoritatea programelor de master sunt orientate PBL, conțin multe proiecte, studenții trebuie să se organizeze singuri lucrând asupra proiectelor. Chiar dacă metoda PBL la ciclul I se aplică mai rar, totuși studenții elaborează un proiect în semestrele 3-4 în

cadrul practicii de producere. Ulterior companiile, în cadrul cărora studenții și-au elaborat proiectele, pot selecta cei mai buni studenți pentru a-i angaja.

Prof. Dr. Ralph Dreher a descris detaliat activitățile desfășurate în cadrul lucrului asupra unui proiect pentru ciclul II, etapele de lucru, rolul tutorelui în acest proces și procedeul de evaluare. La evaluarea proiectului se ține cont, în primul rând, de stilul de gândire al studentului (nu de soluția determinată), de modalitatea de determinare a soluției optime pentru problema formulată, întreg procesul de lucru. O problemă ar fi evaluarea competențelor studentului. Competențele studentului sunt mai greu de evaluat cu ajutorul proiectului, de aceea procesul de elaborare a proiectului și rezultatul în sine se evaluează cu calificativul admis / respins, pe când pentru notare se evaluează cunoștințele teoretice (cu ajutorul testelor sau examinărilor orale).

Utilă a fost discuția pe marginea sistemului de asigurare a calității la nivel de departament. Am constatat că activitatea Departamentului de Management al Calității al USARB este axată pe aceleași obiective. Universitatea di Siegen este printre primele universități din Germania care au introdus procedura de acreditare internă a calității. Programele de studii sunt acreditate de structurile interne de asigurare a calității, iar acreditarea externă se face pentru însăși sistemul de asigurare a calității. Anual, șefii de departamente elaborează rapoarte de autoevaluare pentru toate programele de studii pentru care sunt responsabile. O dată pe an sunt organizate ședințe la care se invită studenții pentru a discuta problemele legate de asigurarea calității, iar semestrial studenții completează chestionare de evaluare a calității cursurilor.

Vreau să remarc nivelul foarte înalt de organizare a acestei vizite, programul consistent și foarte bine structurat. Pe această cale vreau să aduc sincere mulțumiri Prof. Dr. Ralph Dreher, Prof. Gesine Haseloff, coordonatorului național al proiectului dnei conf. univ., dr., Larisa Bugaian și coordonatorului local al proiectului conf. univ., dr., Valentina Prițcan pentru organizarea impecabilă a vizitei.

24 aprilie 2017

Natalia Gașițoi,

prim-prorector pentru activitatea
didactică, Universitatea de Stat
„Alec Russo” din Bălți

Raport
privind realizarea obiectivelor mobilității academice,
realizate în universitatea din Siegen, Germania, 27.03. – 07.04.2017

Activitatea în cadrul mobilității din universitatea din Siegen, Germania, a fost subordonată obiectivelor proiectate.

1. Însușirea bazei conceptuale a procesului de predare – învățare în baza proiectelor (Învățământ axat pe probleme);
2. Studiarea procesului de gestionare și coordonare a programelor de studii (cum se calculează și se monitorizează volumul de muncă a personalului didactic, modul în care se calculează norma didactică, prin alocarea orelor pentru diferite tipuri de activități: predare, monitorizarea lucrului individual, evaluare);
3. Stabilirea relațiilor de colaborare colegială pe aspectul predării și cercetării, cu cadrele didactice din universitatea din Siegen;
4. Determinarea modalităților de interacțiune a universității din Siegen cu diferiți beneficiari/ părți interesate în formarea specialiștilor.

Învățarea prin metoda proiectelor, este o modalitate de educație generală și formare profesională, conceptualizată și aplicată în practică încă la începutul sec. al XX-lea.

Cu timpul, dovedindu-se a fi destul de eficient, prin crearea mediului activ de învățare, învățământul axat pe probleme, a devenit, pentru unele medii academice (precum Universitatea din Alborg și alte universități daneze, din Olanda, alte țări) o adevărată filozofie educațională, o paradigmă, în care toate elementele procesului educațional, precum: crezul mediului universitar; comunicarea dintre profesori și studenți; relațiile dintre universitari și partenerii interesați în formarea cadrelor calificate; spațiile de învățare și condițiile; suportul conceptual-metodic; modalitatea de predare- învățare- evaluare; îmbinarea tuturor formelor de activitate didactică și de cercetare, exprimă esența acestui mod de formare.

Există surse bibliografice disponibile, din care poți face cunoștință cu esența acestei metode, dar învățământul superior este un nivel complex de formare a personalității și de educație profesională. Este influențat de funcționarea sistemului educațional în general din cadrul unui stat. Modalitatea de instruire se subordonează unor percepții sociale, unui sistem de valori și tradiții, fapt care necesită, nu doar cunoașterea bazelor teoretice (sau nu atât cunoașterea bazelor teoretice) a unei paradigme, cât înțelegerea esenței acesteia în interacțiune cu mediul socioeconomic.

Pentru universitatea de Stat din Moldova, aplicarea în practică a învățământului axat pe probleme, are importanță din considerentul că trecerea la procesul Bologna, a schimbat concepția formării profesionale. Se pune accent pe implicarea studentului, pe proiectarea unui traseu mai individualizat de formare profesională, de îmbinarea achiziționării cunoștințelor din domeniu profesional și cercetării; pe formarea unui sistem de competențe necesare/ cerute pe piața muncii. Aceste schimbări, au creat unele dificultăți de organizare a procesului de predare – învățare. Din aceste considerente, ne-am propus să studiem particularitățile aplicării metodei proiectelor/ aplicării învățământului bazat pe probleme în universitatea din Siegen.

Din activitățile incluse în program, din discuțiile pe care le-am avut cu profesorul Ralph Dreher, profesor în cadrul facultății de Inginerie; cu responsabilul de managementul calității din cadrul acestei facultăți; din discuțiile cu Christine Müller, responsabil de procesul de internaționalizare a universității din Siegen; din activitățile organizate de către Alexandra Bergedick, formator, am depistat, că învățământul axat pe probleme în cadrul acestei universități germane, este o alternativă educațională. Nu este o filozofie acceptată și aplicată de către întregul mediu academic, dar este o modalitate de formare profesională, care eficientizează formarea competențelor profesionale și colaborarea dintre universitate și mediul economic.

În universitatea din Siegen nu este o regulă strictă de organizare a procesului de studii doar prin intermediul învățământului axat pe probleme/ realizat prin metoda proiectelor. Decanul este persoana - cheie în elaborarea strategiei de dezvoltare a facultății. El stabilește direcțiile prioritare de evoluție a programelor de studii și strategia de parteneriat cu agenții economici interesați. În acest fel, se poate accentua, sau din potrivă, modalitatea de predare – învățare prin intermediu proiectelor.

Factorul decisiv pentru strategia didactică realizată în munca cu studenții, este profesorul universitar, care, de obicei este șeful departamentului de specialitate și coordonează nemijlocit procesul de formare profesională. Profesorul și echipa sa (discipolii, membrii departamentului), se implică sau nu se implică în aplicarea unui învățământ axat pe probleme. Profesorul este cel care elaborează suportul conceptual – metodic al procesului de instruire. Coordonează elaborarea documentelor reglatorii ale programului de studii: Planul de învățământ, curriculumul disciplinelor (designul și finalitățile disciplinelor sunt prezentate în fișa disciplinei).

Există o libertate și autonomie academică pentru cadrele didactice în elaborarea designului procesului de instruire: îmbinarea activităților teoretice cu monitorizarea procesului de realizare a proiectului.

De obicei, metoda proiectului nu este folosită în cadrul studiilor de licență. La acest nivel de instruire, predomină formele tradiționale de predare – învățare – evaluare, dar în ultimi ani, se pune accent pe aplicarea metodelor interactive în munca cu studenții. În cazul când metoda proiectelor este aplicată de către profesor și la ciclul I, studii superioare de licență, în procesul didactic se pune preponderent accent pe însușirea de către studenți a modalității de învățare prin intermediul proiectelor. Proiectele realizate nu au un caracter de cercetare accentuat, ci mai degrabă constituie o modalitate de exercițiu pentru formarea competențelor de lucru în grup și de studiu a unei probleme tipice din domeniul profesional.

Învățământul axat pe probleme este aplicat preponderent în cadrul studiilor de masterat. Acest fapt are o argumentare funcțională, care este determinată de finalitățile studiilor la acest nivel de calificare. Proiectele puse în aplicare, sunt elaborate în baza problemelor care vin din mediul economic. Situațiile de problemă, necesită rezolvare practică : elaborare de soluții, elaborare de produse concrete, fapt care necesită implicarea studenților și profesorilor în activitatea de cercetare. În fiecare semestru, studentul de la ciclul II, studii superioare de masterat, este implicat într-un proiect de cercetare realizat în grup. Teza de master, este rezultatul unui proiect de cercetare realizat individual. Programul de studii, combină studiul teoriei cu activitatea practică în proiect. În fiecare semestru 3- 4 discipline, asigură, prin problematica pe care o abordează, pregătirea teoretică a studentului, pentru realizarea sarcinilor practice în proiect.

În formarea echipelor de proiect/cercetare , se tine cont de interesele și preocupările studenților. Fiecare membru al echipei, are repartizată o sarcină, realizarea căreia, contribuie la obținerea unui produs final proiectat. Se practică, se încurajează susținerea și învățarea reciprocă în cadrul grupului, când studenții cu rezultate mai bune, pot să se implice în monitorizarea și ajutorarea colegilor. În cazul când un membru al grupului de lucru nu-și onorează obligațiile și nu realizează sarcinile repartizate, rămâne restanțier și este pus în situația de a repeta semestrul.

Un element important al învățământului axat pe probleme, este formularea problemei.

În rezultatul experienței acumulate, în cadrul universității din Siegen, în particular , în cazul activității profesorului Ralph Dreher, se conturează o schemă logică a activității de formulare a problemei:

- a) Identificarea proiectului tipic;
- b) Descrierea unui caz reușit/ a unui model;
- c) Identificarea soluției;
- d) Crearea sarcinii de învățare.

Designul activității de formare profesională, reflectă o structură determinată de anumite etape logice ale procesului de predare – învățare – evaluare. La baza structurării sunt plasate fazele monitorizării activității în proiect. În primul rând este etapa informării studentului despre modalitatea de lucru prin metoda proiectului și informarea despre sarcinile proiectului. O a doua etapă constă în planificarea / proiectarea proiectului, când sunt determinate clar obiectivele, resursele, modalitățile de acțiune și factorii implicați. Etapa a treia constă în acțiuni concrete de rezolvare a sarcinilor. După această etapă, urmează controlul și evaluarea intermediară, apoi reflecția. Pe parcursul realizării proiectului, profesorul realizează trei activități de evaluare.

Timpu de lucru al profesorului și studentului, se determină în dependență de volumul de muncă de care au nevoie fiecare dintre actanții implicați în soluționarea sarcinilor caracteristice fiecărei etape.

Eficiența formării profesionale axate pe rezolvare de probleme, constă în implicarea responsabilă, mai întâi de toate din partea profesorului, care își elaborează un sistem de monitorizare și implicarea responsabilă a studenților, care realizează o învățare activă, axată pe finalități.

Schimbarea paradigmei educaționale, duce după sine, schimbarea/modificarea tuturor elementelor unui proces de formare profesională. O problemă pe care universitatea noastră (și alte universități din țară implicare în proiect), a încercat să o rezolve prin acest stagiu de mobilitate, este gestionarea activității profesionale a cadrelor didactice din universitate, prin prisma aplicării metodei proiectului. Din discuțiile pe care le-am avut în cadrul mobilității și materialele prezentate în cadrul activităților, am constat, că în universitatea din Siegen, profesorul universitar este liber să aleagă metoda de predare: fie cea tradițională, fie metoda proiectelor. Acest fapt generează o diversitate a modalităților de monitorizare a activității didactice a profesorilor și o diversitate a modalităților de calcul a normei didactico – științifice a cadrelor didactice. Un profesor trebuie să realizeze în general, circa 900 de ore pe semestru. Aceste ore includ diversitatea activităților de ordin științific, metodic și de predare.

Raportat la aplicare metodei proiectelor, fiecare profesor, va realiza circa 9 proiecte pe semestru, coordonând grupurile respective de studenți.

Cadrele didactice titulare , au o mare libertate academică în programarea tipurilor de activitate. Administrația facultății monitorizează rezultatele finale și succesele programului de studii. Profesorilor nu li se impune un anumit mod de predare, dar pe parcursul a 6 ani, trebuie să demonstreze performanțe în cercetarea științifică și predare, pentru a-și asigura o carieră universitară, a-și confirma un statut de cadru didactic universitar. Din cele două componente ale

activității într-un mediu universitar: predarea și cercetarea, administrația universității și a facultății, pune accent pe cercetare. Pe de o parte acest lucru este determinat de tradiția evoluției universităților din Germania (conform concepției lui Humboldt), pe de altă parte, doar în rezultatul implicării în procesul de cercetare, este posibilă evoluția unui mediu universitar, dezvoltarea programelor de studii, asigurarea unei bune formari profesionale prin învățământul superior.

Realitățile socioeconomice, impun anumite schimbări modalității de percepere a procesului didactic realizat în universități. Deja există universități care realizează activitățile didactice în serii mari și pun accentul pe performanța în predare.

Cu toate că în cadrul universității din Siegen, profesorul nu este impus să aplice anumite tehnologii în procesul educațional, universitatea le oferă cadrelor didactice posibilitatea dezvoltării competențelor psihopedagogice, orientate spre aplicarea metodelor active în lucrul cu studenții. Există un serviciu specializat de formare profesională continuă, care oferă consiliere individuală, consultații, sau la cerere, organizează traininguri de formare a competențelor necesare în procesul de predare și relaționare cu studenții și partenerii. Formarea psihopedagogică se realizează prin 5 module, pe care profesorul le alege în dependență de necesitate. De aceste formări beneficiază atât cadrele didactice titulare, cât și tinerii angajați ai universității.

Unul dintre aspectele de bază (posibil cel mai dificil aspect) al învățământului axat pe probleme, realizat prin metoda proiectelor, este formularea problemei. În rezultatul mobilității în universitatea din Siegen, am identificat că programele cu profil aplicativ, în comparație cu programele cu profil teoretic, au mai multe posibilități de aplicare a acestei modalități de predare – învățare, deoarece problema trebuie să fie una reală și actuală, sau tipică pentru o anumită activitate profesională și necesită soluții inovative.

De obicei, administrația facultății, în persoana decanului, este preocupată de strategia de dezvoltare a programelor de studii din cadrul facultății. Sunt stabilite parteneriate strategice dintre facultate și agenții economici, care se adresează facultății cu diverse probleme ce necesită rezolvare practică, prin oferirea de sugestii tehnologice. La fel și profesorii, șefi de departamente, participând la diverse conferințe științifice, expoziții, în comunicarea cu agenții economici, identifică posibilități reale de încadrare în activitatea de cercetare și rezolvare de probleme.

În cadrul mobilității, am avut parte de o prezentare a unui doctorand, care monitorizează (fiind în cadrul echipei unui profesor) proiecte ale masteranzilor. Realizările lor recente, se refereau la

elaborarea unor microscheme pentru punerea în acțiune a roboților. Produsul activității de cercetare era furnizat companiei LEGO.

În baza acestei demonstrații, am concluzionat, că parteneriatul cu mediul economic este absolut necesar pentru formarea profesională, mai cu seamă în condițiile actuale, deoarece un învățământ axat pe formare de competențe rămâne la nivel de declarație, dacă nu reușește și implicarea factorilor interesați. Evident că nivelul și complexitatea colaborării depinde de nivelul de dezvoltare a sectorului real, dar suntem la momentul când colaborarea nu are limite de spațiu, există tehnologiile moderne de comunicare, prin care am putea să o realizăm.

Pentru a asigura o formare profesională de calitate, mediul universitar trebuie să fie activ și să renunțe la caracterul conservativ, ca îi era caracteristic până nu demult. Nu este cazul să așteptăm ca beneficiarii serviciilor noastre să vină în universitate, ci să demonstrăm deschidere și acțiuni concrete pentru ca să implicăm beneficiarii (agenți economici, reprezentanță ai sectorului real) în pregătirea profesională. În acest sens sunt importante problemele sectorului real al economiei și elaborarea împreună cu studenții, a unor soluții sau produse concrete pentru rezolvarea acestor probleme.

Plus valoarea acestui stagiu de mobilitate, constă în faptul că am acumulat cunoștințe și am înțeles mecanismul de aplicare a învățământului axat pe probleme. Ne - am consolidat convingerea, că este necesară o schimbare a strategiei studiilor de masterat. Prin concepția Bologna, există cadrul conceptual de organizare a studiilor într-o nouă modalitate, dar este nevoie de a asigura funcționarea concepției, prin schimbarea comportamentului de predare a cadrului didactic și a modalității de învățare a studentului. Din aceste considerente este nevoie de a moderniza curriculumul, de a schimba designul procesului didactic (corelația dintre studiul teoretic și implicarea în proiecte). Există și un cadru normativ de calculare a normei didactice a profesorilor, dar este posibil de identificat modalități de stimulare a activității cadrelor didactice și implicării acestora în realizarea unui învățământ axat pe probleme.

Pentru a schimba modalitatea de formare profesională, în primul rând este nevoie de a schimba atitudinea cadrelor didactice și managerilor universitari, în favoarea unui nou mod de relaționare cu studenții și o altă modalitatea de conceptualizare a cursurilor predate. În acest sens, se va pune accent pe mărirea ofertelor de formare profesională continuă, la care să aibă acces profesorul.

Prof. dr. hab. Otilia Dandara
Prorector pentru activitatea didactică
Universitatea de Stat din Moldova

RAPORT

asupra stagiului de mobilitate în cadrul proiectului
„PBLMD: Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing
Students' Competitiveness and Employability”, Universitatea Siegen, Germania
în perioada 27 martie 2017 – 07 aprilie 2017

În perioada 26 martie-8 aprilie 2017 am efectuat un stagiul de mobilitate în Universitatea Siegen din Germania, în cadrul proiectului Erasmus+ „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea competitivității și șanselor de angajare ale studenților / Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability.”

Obiectivele generale ale stagiului de mobilitate:

- dobândirea de cunoștințe și abilități referitor la modul în care funcționează PBL într-un mediu universitar deschis din UE;
- colectarea de informații variate despre noi metode de predare;
- consolidarea competențelor de predare ajustate la PBL;
- cercetarea diferitor metode de predare în conformitate cu principiile PBL;
- clarificarea interacțiunii dintre universitățile europene cu parteneri/părți interesate;
- stabilirea relațiilor profesionale într-un mediu academic etc.

Activități realizate în cadrul mobilității:

- participare în procesul de predare, bazat pe metoda PBL;
- participare la sesiuni informative referitor la predarea bazată pe PBL;
- participare la workshopul „Didactic Concepts and Best Practice in Academic Higher Education”;
- participarea la sesiuni de informare privind modalitatea de adaptare a curriculumului la necesitățile pieții muncii;
- participarea la atelier de lucru privind utilizarea unor metode interactive de predare;
- discuții cu responsabili de managementul calității din cadrul facultăților referitor la acreditarea programelor de studii;
- seinare informative cu reprezentanții Departamentului de Relații Internaționale referitor la utilizarea unor metode interactive de predare care vor atrage studenți internaționali în instituție;
- participarea la seminarul de informare referitor la mediile prietenoase studenților, inclusive celor cu necesități speciale;
- reflecții asupra activităților realizate;
- conceptualizarea modului de schimbare a paradigmei învățării în USARB etc.

Structura Universității din Siegen, metodologia de predare PBL a fost prezentată de Prof. Dr. Ralph Dreher, șeful Departamentului de Educație Profesional-Tehnică. Universitatea din Siegen (www.uni-siegen.de) este amplasată în landul North Rhine-Westphalia și a fost fondată în anul 1972. Are 19414 de studenți și 2004 angajați, inclusiv 1277 personal științific și 727 – personal tehnic și administrativ. Universitatea face parte din Deutsche Forschungsgemeinschaft - o fundație germană de finanțare a cercetării, cea mai mare astfel de

organizație din Europa. Oferta academică: 4 facultăți, 108 programe de studii, 23 centre științifice. Motto-ul Universității din Siegen este „Crearea unui viitor uman”.

Pe parcursul acestei vizite am avut diverse întâlniri cu reprezentanți ai personalului academic, managerial și administrativ din cadrul Universității Siegen, care ne-au prezentat metodologia PBL – învățarea bazată pe problemă, menționând că noile schimbări pornesc de la tendința ca instituțiile responsabile de formarea specialiștilor să se adapteze nevoilor societății în condiții de schimbare extremă.

Universitatea din Siegen conlucrează eficient cu angajatorii prin concentrarea programelor de studii și a curriculum-ului asupra exigențelor pieții forței de muncă și raționalizarea capacității de inserție profesională a studenților. Există o colaborare fructuoasă cu potențialii angajatori, acestea fiind foarte cooperante în organizarea de stagii de practică pentru studenți sau în oferirea sprijinului pentru grupurile de studenți pe parcursul implementării proiectului. Relațiile stabile și armonioase cu angajatorii sporesc calitatea formării specialiștilor și angajabilitatea absolvenților.

Metodologia PBL a fost asimilată de Universitatea din Siegen cu suportul Ministerului Educației, care a elaborat în 1995 un Regulament pentru promovarea PBL. Regulamentul nu a obligat punerea în aplicare imediată a metodologiei PBL, dar a creat condiții - cadru optime pentru pregătirea pedagogilor, identificarea beneficiilor. În Germania există 21 de Centre de formare profesională, care lucrează în strânsă colaborare, inclusiv în domeniul dezvoltării PBL.

La nivel universitar activează Comisia de asigurare a calității care este constituită din cadre didactice universitare, studenți, cadre non-academice. Suplimentar, există comisii de asigurare a calității la fiecare nivel de management - facultate / departament. Sarcina comisiilor de asigurare a calității vizează monitorizarea și evaluarea semestrială și anuală a activității didactice. Evaluarea cadrelor didactice se realizează până la sfârșitul semestrului (cu câteva săptămâni înainte de finalizarea cursului), astfel încât cadrele didactice să reușească să facă modificări în conformitate cu recomandările evaluatorilor. Procedurile de evaluare a calității predării presupun și consultarea opiniilor studenților. Astfel, comisia de evaluare prezintă spre consultare Asociației Studenților lista profesorilor și a cursurilor care urmează să fie evaluate.

Proiectarea documentelor curriculare (BA și MA) reprezintă un proces migălos, procesele specifice domeniului de formare profesională sunt analizate în detaliu, ulterior sunt formulate competențele necesare pentru viitorul specialist ca să fie capabil să rezolve creativ situațiile de problemă. Universitatea din Siegen deține buna practică de a formula finalități și sarcini de învățare specifice pentru trei nivele (novice, asistent, expert). Conținuturile necesare pentru realizarea sarcinilor de învățare de succes (situații problematice, proiecte) sunt, de asemenea, selectate. Învățarea presupune o metodologie centrată pe student. Se apreciază mult învățarea autonomă și implicarea activă în toate elementele procesului de formare profesională. Studenții sunt implicați în munca în echipă pentru definirea problemelor și căutarea răspunsurilor, sunt ghidați să pună în aplicare principiile PBL.

Formarea cadrelor didactice se realizează în timpul studiilor de masterat. Competențele generale care se regăsesc în curriculum-ul de formare a pedagogilor sunt

formulate în conformitate cu standardele de calitate pentru formarea cadrelor didactice elaborate de Comisia ministerială pentru cultură și educație (2000). Pregătirea viitorilor profesori este acoperă patru domenii: predare, formare, evaluare și inovare. Formarea continuă a cadrelor didactice se realizează în cadrul Centrului de competențe al Universității din Siegen în baza programelor structurate de formare, în conformitate cu Regulamentul adoptat de Societatea Germană pentru învățământul superior.

Programele de formare sunt împărțite în trei module:

- modulul de bază (formarea competențelor de bază privind organizarea procesului de învățare);
- aspecte specifice ale predării-învățării-evaluării;
- consolidarea capacităților pentru inovare. Fiecare modul are între 10 și 16 de unități de învățare.

Centrul de consiliere pentru profesori din cadrul Universității ne-a impresionat prin politicile de susținere a cadrelor didactice. În cadrul centrului respectiv tinerii profesioniști își pot dezvolta:

- competențe pedagogice;
- competențe pentru dezvoltarea de proiecte de cercetare;
- abilitati de leadership;
- competențe de elaborare a publicațiilor academice.
- Universitatea facilitează accesul la studii a studenților cu dizabilități (rampe speciale sînt pe teritoriul campusului universitar și în blocurile de studiu).
- Echipamentul tehnic performant al instituției (panouri, proiectoare, bănci cu prize încorporate, Wi-Fi etc.) facilitează procesul de învățare activă, inclusiv pentru studenții cu dizabilități.

Abordările în instruirea studenților la Universitatea Siegen sunt următoarele:

- accentul se pune pe practică și mai puțin pe teorie;
- cursurile au loc cu un număr mic de studenți;
- materii care au foarte mare legătură cu ceea ce se confruntă un absolvent la locul de muncă;

Plasarea studentului în centrul procesului de învățare creează noi rigori pentru personalul academic. În primul rând, personalul este nevoit să abordeze predarea prin metode pe care nu le cunosc. În al doilea rând, personalul academic este obligat să proiecteze finalități de învățare și de evaluare, să-și expună părerile și să solicite același lucru de la studenți, să includă o serie de competențe specifice în curriculum, să pună accent pe oportunități asociate cu diferențele care sunt în sălile de curs și normele de etică. În contextul celor expuse, nu se

poate aștepta de la personalul academic să realizeze activitățile în mod eficient fără ca să beneficieze de suport și de traininguri de formare în domeniul pedagogic. De aceea, universitatea Siegen facilitează satisfacerea acestor necesități prin implementarea diverselor programe de formare pedagogică și de dezvoltare a competențelor pedagogice ale personalului academic.

În cadrul Universității există subdiviziunea specializată (Hochschuldidaktik NRW), care se preocupă de formarea pedagogică prin intermediul următoarelor activități:

- Predarea cursurilor și organizarea de seminare informative pentru profesori (nu numai pentru tinerii specialiști, ci și pentru profesori mai experimentați);
- Evaluarea și atestarea competențelor pedagogice la angajare și promovare în funcție;
- Motivarea personalului academic să participe la diverse mobilități, seminare informative etc.

Scopul formării personalului academic în calitate de pedagogi este de a consolida capacitățile de învățare a studenților. De aceea, instruirea pedagogică facilitează abordarea centrată pe student a principiilor de predare

Metoda PBL impune anumite cerințe față de formularea problemei, care trebuie să fie complexă; să abordeze o situație reală din viața cotidiană. Înainte de a propune studenților o astfel de sarcină cadrul didactic trebuie să planifice bugetul de timp necesar parcurgerii celor 6 etape de bază de realizare a proiectului:

1. Informare – studenții se informează despre posibilele sarcini de lucru.
2. Planificare – studenții definesc și formulează argumente pentru anumite sarcini de învățare și elaborează primele planuri pentru soluțiile problemei.
3. Luarea deciziilor – studenții iau decizii referitoare la sarcinile de învățare care vor fi rezolvate și referitor la planificarea soluționării problemei.
4. Executarea – etapa de rezolvare practică propriu-zisă a problemei formulate.
5. Etapa de control – studenții verifică continuu progresul propriu și soluția obținută a problemei.
6. Evaluare și reflecții – studenții evaluează întreg procesul de lucru și performanțele academice fiind ghidați de un tutore

Valoarea adăugată a mobilității se regăsește și în:

- oportunitatea de revizuire și modernizare a curriculum-ului la specialitatea *Administrație publică* în conformitate cu abordarea PBL;
- modernizarea procesului de predare-învățare-evaluare în USARB, în conformitate cu strategiile internaționale de dezvoltare;
- stabilirea unor relații strânse între USARB și administrația publică centrală și locală;
- schimbarea rolului învățământului superior și a accesului la nivele avansate de predare etc.

Rezultate/impact al stagiului de mobilitate:

- dezvoltarea profesională în domeniul PBL (cunoștințe și abilități practice);
- capacitatea de a dezvolta curriculum-ul modernizat pentru specializarea Administrație publică;
- schimb de experiență între cadrele didactice din UE și USARB;
- oportunitatea de a dezvolta probleme/sarcini/mesaje PBL în procesul de predare.

Concluzii:

- În elaborarea, dezvoltarea și îmbunătățirea unui program de studii în Universitatea Siegen, Germania sunt implicați mai mulți actori: cadre didactice, studenți, angajatori, absolvenți. La Universitatea Siegen a fost creată Asociația absolvenților și Alumni grupuri ale facultăților. Experiențele absolvenților pot contribui în mod substanțial la modificarea condițiilor de studiu și de orientare în carieră în cadrul cursurilor. Este foarte importantă preluarea acestei experiențe pentru programul de studii *Administrație Publică* din USARB;
- Pentru succesul programului de studii *Administrație Publică* din USARB putem prelua de la Universitatea din Siegen metodologia predării centrate pe student (în special a PBL) care asigură diferențierea și individualizarea instruirii;
- Conlucrarea cu potențialii angajatori este o altă dimensiune care trebuie respectată în cadrul programului de studii *Administrație Publică* din USARB. Aceasta ar facilita identificarea problemelor specifice domeniului, ar optimiza implementarea metodologiei PBLMD;
- Îmbunătățirea cooperării dintre studenți și profesori este o alta dimensiune care trebuie să fie urmată pe dimesiunea pedagogică. Lucrul în echipă este prioritar pentru toate elementele procesului educațional: proiectarea curriculară, predarea, învățarea, evaluarea etc. Studenții necesită implicare la toate nivelele și cadrele didactice trebuie să ia act de opinia acestora.
- Studentul trebuie să se implice activ în propriu proces de formare, iar metodologia PBL va consolida competențele profesionale ale acestora și va contribui la angajabilitate.

Stagiul de mobilitate în Universitatea Siegen a fost util, relevant pentru USARB, bogat ca conținut, bine organizat ca proces. Aducem mulțumiri coordonatorului național al proiectului dnei dr. hab. Larisa Bugaian, Prof. Dr. Ralph Dreher, Prof. Gesine Haseloff și tuturor celor care au contribuit la excelența organizare a mobilității.

Valentina PRIȚCAN, dr., conf. univ.

Catedra de științe socioumane și asistență socială,

Facultatea de Drept și Științe Sociale,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți